

STICHTING DE HOEKSTEEN

Corr. Postbus 980, 2003 RZ Haarlem

Tel.: 023-5311013

E-mail: info@stichtinghoeksteen.nl

Algemeen : www.stichtinghoeksteen.nl

Giro: 5150205 t.n.v. Hoeksteen te Haarlem

Ingeschreven bij KvK onder nr. 34130453.

NIEUWSBRIEF

nr. 4 november 2004

Redactioneel

Voor u ligt het vierde nummer van de Nieuwsbrief van onze stichting De Hoeksteen. In de afgelopen maanden heeft de stichting wederom zeer veel activiteiten ontplooid. U leest daar meer over in deze Nieuwsbrief. Naast de Nieuwsbrief is vooral onze website een belangrijk communicatiemiddel naar onze donateurs gebleken. Dank voor alle reacties en tips!

Bestuur: Het bestuur wordt per 1 oktober 2004 gevormd door:

Voorzitter: Henk Vijn henk.vijn@hetnet.nl

Vice-voorzitter: Marian Rietvink, e-mail: mrietvink@hetnet.nl

Secretaris: Joop Boelsma

Penningmeester: ir. Wim Beukenkamp, e-mail: wimbeuk@euronet.nl

Bestuursleden: Jan-Derk Gerritsen, mr. Mariëtte Korteweg-Wiers, Theo Vermeij, mr. Henk Wieringa.

Van de voorzitter

Bijdrage donateurs hard nodig!

Voor het bestuur van Stichting De Hoeksteen vormt het verdedigen van culturele en architectonische waarden een voortdurende zorg. Nog nooit werd er van burgers zo veel energie gevraagd in vreedstijd om de oude stad te verdedigen om verwoesting van oude waarden te voorkomen. Natuurlijk rijst bij ons soms de vraag waarom en met welk doel we ons verzetten tegen het stedelijk ontmantelingsbeleid van de Gemeente zoals in geval van bijvoorbeeld de Raaks en de Mariastichting. Sommigen vragen zich af waarom wij zo veel schaarse vrije tijd spenderen om de huidige plannen te laten wijzigen. We zijn echter overtuigd van onze strijd voor behoud van de cultuur - historische waarden van onze stad en gaan door, ook al staan we zo nu en dan met de rug tegen de muur. Het is noodzakelijk want de overmacht van de Gemeente Haarlem in hechte samenwerking met het groot kapitaal van de projectontwikkelaars staat hierbij in geen verhouding tot de mogelijkheden van een kleine behoudorganisatie als die van Stichting De Hoeksteen. Gelukkig kan onze Stichting, als vrijwilligersorganisatie, nog steeds bogen op een gemotiveerd bestuur en deskundige adviseurs die zich gedragen weten door de steun van het overgrote deel van de bevolking. De gemeente gaat zo ver dat zij behoudsorganisaties als onze Stichting verwijt de overheid veel geld te kosten. Dit is wat al te gemakkelijk en niet juist. De Gemeente kan zich veel geld en tijd besparen door in een zeer vroeg

stadium van de planontwikkeling voor een gebied de burgers te informeren, te betrekken en te zorgen voor voldoende draagvlak. Ook het tijdig openbaar maken van onderzoeksrapporten naar de cultuurhistorische waarde van een gebied en gebouwen kan eindeloze discussies vermijden. Tenslotte is het van belang dat de Gemeente zich contractueel niet in een te vroeg stadium bindt aan een projectontwikkelaar. Van minstens even groot belang is echter dat de Gemeente, net als vele andere historische steden, in gaat zien dat behoud en herbesteding van karakteristieke panden uitstekend past in deze tijd van vernieuwing. Het is bewezen dat dit economisch en sociaal voor een stad van cruciaal belang is. Om ons doel te bereiken worden wij genoodzaakt gerechtelijke procedures te voeren die veel geld kosten. Het is onmogelijk hierop te besparen; het zou betekenen dat we ons op voorhand gewonnen geven. We vinden een rechtsgang vervelend maar noodzakelijk om sloop van de oude stad te voorkomen. Naast dit aspect zorgen we voor studie - opdrachten over cultuur - historie en archivering. De historie van de stad wordt mede door u geschreven voor de toekomst. Wij rekenen op uw spontane financiële steun. **Met name de Raaksprocedures hebben heel veel geld gekost, zoveel dat de bodem van de kas van de Hoeksteen bereikt is. Wij hebben uw steun daarom meer dan ooit nodig.** Heeft u uw donatie al overgemaakt? Heel veel dank, maar een extra donatie is zeer welkom voor het behoud van de Raaks. Heeft u nog niets gestort? Wacht niet langer en doe het alstublieft nu.

Henk Vijn

Raaks

Visser en andere politici: ziende blind en horende doof!

In het HD van zaterdag 30 oktober jl. stond het herziene ontwerp van de Raaksplannen en een artikel over wat er in de planvorming rond de Raaks misging. Wethouder Visser meent dat de actievoerders jaren te laat zijn met hun gevecht voor behoud van de Raaks. Waarom is dat nu typisch een voorbeeld van de arrogantie van de macht? In 1998 is met de kleinst mogelijke meerderheid gekozen voor het huidige MAB-plan, terwijl de Haarlemmers in grote meerderheid voor het plan "Hoflijk Haarlem" kozen met behoud van de gebouwen. Echter zonder dat men wist van 4 rapporten uit 1996 en 1997 waaruit zonneklaar blijkt dat we hier te maken hebben met een waardevol cultuurhistorisch complex van lokale en bovenlokale waarde. De stichting De Hoeksteen haalde deze, in opdracht van de gemeente zelf gemaakte, rapporten boven water. Toch wisten de besluitvormers er in 1998 niet van. Waarom en door wie werden die rapporten achtergehouden? Dat is de politieke en realistische vraag van dit moment. Integere besluitvormers hadden met wetenschap van deze rapporten nooit kunnen besluiten tot sloop! Wethouder Visser dendert echter voort op de ingeslapen weg van sloop. Want de Raaks kan met die kennis eenvoudigweg niet worden gesloopt. Dit noopt tot rehabilitatie en aanwijzing van de Raaks als gemeentelijk monument. De eigen welstands- en monumentencommissie van de gemeente is lovend over de monumentwaardigheid van de Raaks. De Raaks moet dus worden herontwikkeld met behoud van de gebouwen! Nu komt de gemeente met een ander plaatje van de Raaks. De gemeente heeft de Raad van State én de Haarlemmers dus een verkeerde voorstelling van de plannen gegeven! Want dat 'oude' plaatje is Haarlemmers immers jarenlang voorgehouden (o.a. publiekshal). Hoe vaak is de gemeente nog van plan het ontwerp te wijzigen? Tel daarbij op dat de gemeente voor die blijkbaar nog steeds onduidelijke plannen waardevolle (aspirant) gemeentelijke monumenten wil slopen en de cirkel is rond. De gemeente offert simpelweg ons cultuurhistorisch bezit omdat zij eigen falen niet wil

erkennen en uit onterechte angst voor schadeclaims zoals blijkt uit de realisatieovereenkomst Raaks. Daarmee schandaliseert de gemeente haar publiekrechtelijke taak ons cultureel erfgoed te beschermen en in stand te houden. Sloopvergunningen worden doorgedrukt zonder dat vaststaat wat we er definitief voor terugkrijgen. De gemeente loopt achter de wensen van de projectontwikkelaar aan en legt voor het gemak het advies van de eigen welstands- en monumentencommissie naast zich neer. Hoop aan de politieke horizon? In het Haarlems Dagblad van 12 oktober stond een artikel van de nieuwe voorzitter van het CDA, Hans Vos. Hij pleit voor meer lef in de politiek. Daaraan heeft het volgens De Hoeksteen de afgelopen jaren ontbroken. Immers juist toen de huidige CDA-wethouder Visser werd gekozen, heeft De Hoeksteen er bij hem op aangedrongen initiatief te nemen voor herziening van de Raaksplannen om te voorkomen dat de Raaks een 'hoofdpijndossier' zonder draagvlak zou worden. Visser voelde zich echter gebonden aan (coalitie)afspraken, ondanks de nieuwe informatie in de vorm van de al genoemde vier rapporten. Binnen politieke fracties zijn méér afwijkende meningen en veranderde inzichten stukgelopen op fractiediscipline en coalitieafspraken. De Hoeksteen is met Hans Vos van mening dat bij zwaarwegende zaken dwars door de partijen heen gestemd zou moeten worden. Juist aan ruimte voor eigen (politieke) meningen binnen en buiten de fracties heeft het er voor wat betreft de Raaks aan ontbroken. De Haarlemse politiek komt bijvoorbeeld niet in beweging terwijl nu vaststaat dat er geen schadeclaim van 15 miljoen (toen nog) gulden van de projectontwikkelaar aan de gemeente bestaat, zoals Visser aan iedereen heeft voorgehouden. De schade blijft beperkt tot eigen tot nu toe gemaakte kosten die overigens ook gemaakt zouden moeten worden indien het Raakscomplex behouden blijft. Het doordrammen van dit plan mag veel kosten. Bij de Raad van State stonden er vier advocaten tegenover de Hoeksteen. In diezelfde krant stond: "Toneelschuur diep in de rode cijfers". Het wordt tijd voor gezonde rekenmeesters en gezond (politiek) verstand. Immers wat stelt inspraak en participatie nog voor als de gemeente advocaten van meer dan € 1000 per uur tegenover jou als burger inzet? De Hoeksteen wordt op dit moment doodgeprocedeerd en financieel monddood gemaakt. Wanneer wordt Haarlem wakker?

Marianne Rietvink

Boerderij Noord-Akendam

Aan het einde van de Vergierdeweg in Haarlem-Noord, recht tegenover de ingang van de Algemene Begraafplaats, ligt zo'n 50 meter van de weg, omgeven door hoog geboomte, het fraai ogende, witgepleisterde boerderijcomplex genaamd Noord-Akendam. Een naam die teruggaat tot de late middeleeuwen, toen de zeven heerlijkheden in dit

gebied ontstonden, waarvan Noord-Akendam er één was. De boerderij is sinds enige tijd eigendom van het Recreatieschap Spaarnwoude, was daarvoor vele jaren onder beheer bij de Stichting Beheer Landbouwgronden en is al zo'n 15 jaar buiten bedrijf. Van de twee tot het complex behorende woningen wordt alleen het uit 1875 daterende huis bewoond door de kleinzoon van Joh. Van der

Peet, de laatste boer op Noord-Akendam en nazaat van Gijsbert van der Peet, die rond 1785 de toen reeds lang bestaande hofstede kocht. De boerderij en met name het bedrijfsgedeelte verkeert in erbarmelijke staat, omdat het afgelopen decennium geen enkel onderhoud heeft plaatsgevonden. Het boerderijcomplex Noord-Akendam is heel bijzonder, omdat het grootste deel van de bestaande opstallen aantoonbaar 17^e eeuws is en omdat het de enige nog redelijk compleet aanwezige hofstede van het zogenaamde Schoter-type is, namelijk een combinatie van de kop-hals-romp vorm (Zuid-Holland) en de Noord-Hollandse stomp. Aan het eind van de 19^e eeuw stonden in de voormalige gemeente Schoten (thans stadsdeel Haarlem-Noord) nog een vijftal van deze typische Schoter boerderijen. De boerderij is bovendien bijzonder, omdat delen van het bestaande bouwwerk nog aanzienlijk ouder lijken en er aanwijzingen zijn, dat hier op het uiterste puntje van de Haarlemse strandwal – vanouds genaamd ‘de Plaat’ 9zandplaat) – reeds in de 14^e eeuw een bescheiden onderkomen voor de heren van Akendam gestaan zou hebben.

De Stichting Historisch Schoten ijvert voor het behoud en de restauratie van het boerderijcomplex en heeft onlangs bij het ministerie van OC&W een verzoek tot aanwijzing als Rijksmonument ingediend. Het bestuur van Stichting de Hoeksteen is het volledig eens met dit initiatief en steunt het verzoek evenals trouwens de Vereniging Haarlem, Bond Heemschut, Vereniging Behoud Hekslootpolder, Stichting de Noord-Hollandse Stomp en Bureau Monumentenzorg van Noord-Holland. In de wekelijkse Mededelingen van 24 juni j.l. maakt de gemeente Haarlem bekend, dat het verzoek van de

Stichting Historisch Schoten met bijlagen aan het gemeentebestuur is toegezonden met de vraag de minister van OC&W hierover te adviseren. Het bureau dat onlangs in opdracht van de gemeente Haarlem het gehele complex heeft opgemeten en onderzocht schrijft in de samenvatting van het rapport het volgende. “Ondanks verval en enkele vernieuwingen bleef het authentieke karakter van dit voor Schoten karakteristieke 17^e eeuwse boerderijcomplex zowel in- als uitwendig op een goed herkenbare manier behouden. Door zijn verschijningsvorm neemt het complex een zeer prominente positie in. De situeringwaarde wordt versterkt doordat het complex is gelegen op een ruim bijbehorend terrein, dat wordt bepaald door een erf met siertuin, diverse forse groenelementen en enkele bijgebouwen. Tezamen met deze elementen maakt het object deel uit van een waardevol en schilderachtig ensemble, dat een eenheid vormt met het grotendeels nog door een landschappelijke aanleg bepaalde buitengebied van Haarlem (NW-hoek Hekslootpolder). Het boerderijcomplex heeft grote cultuur-historische waarde en is zonder meer beschermenswaardig.” Tot zover het bureau dat de boerderij onderzocht. Temeer daar zich nog voor het bedrijfsgedeelte reeds meerdere toekomstige gebruiksmogelijkheden beginnen af te tekenen, zowel op agrarisch en sociaal-cultureel gebied als op het terrein van natuur- en milieubescherming, verdient dit initiatief brede steun. De Stichting Historisch schoten verzamelt schriftelijke steunbetuigingen voor het behoud en restauratie van Noord-Akendam en vraagt sympathisanten hun support in een kort briefje te sturen aan:

Stichting Historisch Schoten
Frans Netscherstraat 15A
2024 KR Haarlem

Henk Wieringa

Provinciehuis Noord Holland

Er is nog steeds geen duidelijkheid over het beoogde ontwerp van de aanbouw van het Provinciehuis. Wel is duidelijk geworden dat de door vele statenleden zo verguisde gevel van de aanbouw heel wat meer monumentale waarde heeft dan men in eerste instantie zou denken.

In een volgende Nieuwsbrief zullen wij daar nader op terugkomen. Ondertussen blijft zich het probleem voordoen dat formele inspraak nog steeds niet mogelijk is. Er is immers geen duidelijk plan dat qua besluitvorming voor inspraak in aanmerking komt.

Wim Beukenkamp

Merel en Houtlommer/Mariastichting

Helaas hebben de Stichting de Hoeksteen en de Bond Heemschut het bij de Raad van State aangespannen beroep inzake de ontwikkeling van het Mariastichting terrein verloren. Daarmee staat het de projectontwikkelaar Bouwfonds vrij om alle opstallen te slopen inclusief de Spaarnehuisjes Houtlommer en Merel. Ook kan men nu de achterbouw van het oude hoofdgebouw van de

Mariastichting slopen, waarmee de zo langzamerhand voor Nederland zeldzame H-vorm van dit klassieke ziekenhuis verloren zal gaan. Wij blijven trachten via rechtstreekse gesprekken met de projectontwikkelaar nog iets te redden, maar met name de architect (Thijs Asselbergs) wil van geen enkele aanpassing in zijn ‘briljante’ ontwerp weten.

Wim Beukenkamp

Contactpersonen per onderwerp

De Raaks: Marianne Rietvink: mrietvink@hetnet.nl

Mariastichting planontwikkeling: Henk Vijn/Wim Beukenkamp

Boerderij Noord Akendam: Henk Wieringa

Provinciehuis-NH aan de Dreef en het Frederikspark: Henk Vijn/Wim Beukenkamp: wimbeuk@euronet.nl

Houtvaart: Wim Beukenkamp wimbeuk@euronet.nl

Beste DONATEURS: uw hulp is dringend nodig! Stort uw donatie op giro 5150205

Wij doen opnieuw een beroep op uw vrijgevigheid en ondersteuning voor wat wij goede zaken achten. Uw steun is meer dan ooit nodig, want doordat de kas van de Hoeksteen als gevolg van de Raaksprocedures leeg is, kunnen wij in principe niet meer verder met ons belangrijke werk. Ook doen wij een beroep op uw wervend vermogen, maak nieuwe donateurs in uw kennissen- vriendenkring, geef ze een DONATEURS AANMELDINGSFORMULIER en meld u als u denkt een werkbijdrage te kunnen leveren aan onze activiteiten. Op onze website www.stichtinghoeksteen.nl vindt u een wervingsfolder Partij voor de Raaks. Die kunt u downloaden en verspreiden.

Stuur anders onderstaande strook op aan Stichting De Hoeksteen, postbus 980, 2003 RZ Haarlem of lever de strook in bij een van de bestuursleden. De hoeksteen zal u in de toekomst per nieuwsbrief op de hoogte houden. Faxen kan ook: 023-5345524. of e-mail: info@stichtinghoeksteen.nl

E-mail

Nog beter: u meldt zich aan per e-mail bij: info@stichtinghoeksteen.nl of één van de contactpersonen. Dan kunnen wij u in de toekomst direct per e-mail van alle actualiteiten op de hoogte houden, uitnodigen tot het bijwonen van hoorzittingen, rechtszaken, informatieavonden, presentaties etc.

E-mail bespaart ons ook veel kosten waardoor uw donateurs bijdrage efficiënter kan worden benut. Via e-mail kunnen wij u ook sneller en veel frequenter informeren. Als wij gebruik mogen maken van uw e-mail adres dan kunnen wij u ook via mail "scans" van relevante stukken, kranten artikelen, onderzoeksrapporten etc. toesturen. Omgekeerd zullen ook uw reacties per e-mail zeer welkom zijn.

Werf een nieuwe donateur!

Uiteraard hebben wij voor al onze activiteiten behoefte aan uw financiële ondersteuning. Weet u iemand die donateur wil worden? Gebruik onderstaande strook en stuur deze naar: Stichting De Hoeksteen, Postbus 980, 2003 RZ Haarlem of lever de strook bij een van de bestuursleden in. Faxen kan ook: 023-5345524, of per e-mail: info@stichtinghoeksteen.nl

✂ ----- ✂

Ik word donateur ad € 15,= (minimum) € 25,= € 45,= of per jaar (omcirkel uw keuze).

Uiteraard is iedere gift welkom op Giro 5150205 t.n.v. Stichting De Hoeksteen te Haarlem.

Naam:

Adres:

Postcode: Plaats:

Telefoon: E-mailadres:

Beroep:

Handtekening:

Na aanmelding ontvangt u als donateur een acceptgiro van de stichting. Uw geldelijke bijdrage zal optimaal worden besteed aan noodzakelijke advertentie-, organisatie-, onderzoeks- en procedurekosten, die het werk van de Stichting met zich meebrengt.